

Odense
Teater

DOGVILLE

EFTER LARS VON TRIERS FILM

UNDERVISNINGSMATERIALE 2015/2016

INDHOLD

---

1. INDLEDNING	4
2. HVAD HANDLER HISTORIEN OM?	5
3. LARS VON TRIER	6
4. FILMEN DOGVILLE	8
5. SØRØVER-JENNY	9
6. UDDRAG FRA DOGVILLE 1.....	11
7. REMEDIERING	13
8. UDDRAG FRA DOGVILLE 2	16
9. SKRIV EN ANMELDELSE	20
10. PRAKTISK GUIDE	22
11. SKOLER OG GYMNASIER I ODENSE TEATER	23

UNDERVISNINGSMATERIALET ER SKREVET AF

MARIE LIND (Skolekontakten)

LINE HEDE SIMONSEN (Odense Teater)

MATHIAS ROSENKRANDS BECH (Odense Teater)

Odense Teaters Skolekontakt består af lærerrepræsentanter for forskellige områder indenfor skoler og gymnasiale uddannelser. Skolekontakten vejleder Odense Teater i arbejdet med skoler, uddannelsesinstitutioner og unge i teatret.

DOGVILLE

EFTER LARS VON TRIERS FILM

Af

LARS VON TRIER

Bearbejdelse

TUE BIERING

**MATHIAS ROSENKRANDS BECH
OG HOLDET**

Isenesættelse

TUE BIERING

Scenografi og kostumer

NICOLAJ SPANGAA

Lysdesign

JENS KLASTRUP

Lyddesign

IDA JACOBSEN

Forlag

NORDISKA APS - KØBENHAVN

Varighed

1 time og 45 minutter. Der er ikke pause

Anbefales fra 15 år

PRAKTISK INFO

Store Scene

4. - 25. maj 2016

Skolebilletter 80 kr. til aftenforestillinger fra
mandag - torsdag

Billetter bestilles ved at kontakte Odense
Teaters Billetkontor på [otb@odenseteater.
dk](mailto:otb@odenseteater.dk)
eller tlf. 66120052

KLUB_U unge som er mellem 14 og 24 år
eller studerende kan melde sig ind i KLUB_U
og få billetter til DOGVILLE for 50 kr.

Medvirkende

Grace

RIKKE LYLLOFF

Den Store Mand

KURT DREYER

Tom Edison

BENJAMIN KITTER

Tom Edison sr.

MADS NØRBY

Ben

MIKKEL BAY MORTENSEN

Mor Ginger

GITHA LEHRMAN

Olivia

BETTY GLOSTED

June

NANA CHRISTINE MORKS

Fru Henson

METTE MARIA AHRENKIEL

Hr. Henson

KLAUS T. SØNDERGAARD

Bill

MAGNUS CHRISTENSEN

Liz

LEA BAASTRUP RØNNE

Vera

MALENE MELSEN

Chuck

LARS SIMONSEN

McKay

ANDERS GJELLERUP KOCH

Martha

LOUISE DAVIDSEN

Gangster/Politi

MICHAEL GRØNNEMOSE

1.

INDLEDNING

Holdet bag DOGVILLE på Odense Teater har fået helt frie hænder af Lars von Trier til at skabe deres egen version af DOGVILLE. Vi håber at I vil nyde forestillingen og arbejdet med den.

Det er oplagt at kombinere forestillingen med at se filmen DOGVILLE. Hvilke styrker og svagheder har de to medier? Brug eventuelt artiklen om remediering til at reflektere over og arbejde med det at fortælle den samme historie i forskellige medier.

Der er også mulighed for at arbejde med Lars von Trier og hans øvrige film.

Da Lars von Trier skrev DOGVILLE var han inspireret af blandt andet Sørøver Jennys sang fra forestillingen LASER OG PJALTER af Bertolt Brecht. Læs teksten til sangen og find paralleller til historien om Grace og Dogville.

Læs også uddragene som forberedelse til historien eller brug dem i arbejdet med forestillingen efterfølgende.

Gå ind på DOGVILLES side og se flere billeder samt TV2 Fyns interview med nogle af de medvirkende, instruktør Tue Biering og scenograf Nicolaj Spangaa:

<http://www.odenseteater.dk/forestillinger/dogville>

*God fornøjelse med
DOGVILLE*

2.

HVAD HANDLER HISTORIEN OM?

Lars von Triers moderne lignelse om medmenneskelighed og mangel på samme fik en Bodil for bedste danske film, og blev nomineret til guldpalmerne i Cannes. Odense Teater har fået frie hænder til at

En mørk og kold aften søger den smukke Grace Mulligan ly i den gamle mineby Dogville. Hun er på flugt fra gangstere. Byens selvudnævnte moralske talsmand, Tom Edison, tager af sit gode hjerte imod hende, og får Dogvilles skeptiske beboere med på at skjule Grace, mod at hun hjælper de lokale i deres arbejde.

Efterhånden som prisen for byens beskyttelse bliver stadig højere, lærer hun, at barmhjertighed koster. Men Grace gemmer på en farlig hemmelighed, og hendes besøg kommer til at ændre Dogville for altid.

”Skal ethvert menneske ikke stå til ansvar for sine egne handlinger?”

3.

LARS VON TRIER

Af Dramaturg Mathias Rosenkrands Bech

Lars von Trier (f. 1956) regnes bredt som Danmarks ubetinget største filminstruktør siden Carl Th. Dreyer.

Hans indflydelse på filmkunsten i de sidste 20 år, har ikke blot været en drivende kraft inden for den succes, som dansk film oplevede op gennem 90'erne og 00'erne, men har også medført stor international anerkendelse – hvilket kulminerede i 2000, da hans film *DANCER IN THE DARK* med den islandske sangerinde, Björk, i hovedrollen vandt Palme D'Or i Cannes.

Von Triers film undersøger altid nye virkemidler og udtryksformer, og hans værker spænder bredt i genre fra komedie over drama og tragedie til det nærmest pornografiske. Lars von Trier har således aldrig været bleg for at provokere, men det er altid blevet gjort med en håndfast stilsikkerhed og i en afsøgning af filmmediets grænseflader.

Det er dog ikke alene Triers store forståelse for filmmediets fortælleform, der bringer hans film op i den internationale superliga, for von Trier besidder en unik evne til at fortælle historier, der uanset genre trænger ind under huden på publikum og

efterlader dem påvirket og eftertænksomme. Og her er historien om byen DOGVILLE bestemt ingen undtagelse.

Den kendte amerikanske instruktør Quentin Tarantino (*PULP FICTION*) har sagt, at manuskriptet til DOGVILLE er et af de bedste, han nogensinde har læst, og at von Trier ville have vundet en Pulitzerpris, hvis han havde skrevet det til teatret. Derfor er det også helt naturligt, at Odense Teater nu, som det første teater i Danmark, sætter von Triers mesterværk DOGVILLE på scenen.

A

Find selv ud af mere om Lars Von Trier

Film

Hvorfor flygte fra det du ved du ikke kan flygte fra ? (1970)

Hemmelig sommer (1971), hovedrolle i TV-serie af Thomas Winding

Orchidégartneren (1977), eksperimentalfilm produceret af Filmgruppe 16 og løseligt baseret på Triers romanmanuskript Eliza.

Menthe - la bienheureuse (1979), endnu en Film-gruppe 16-film. Manuskript frit efter romanen O's historie.

Nocturne (1980), filmskolefilm.

Den sidste detalje (1981), filmskolefilm.

Befrielsesbilleder (1982), afgangsfilm fra Den Danske Filmskole.

Forbrydelsens element (1984), 1. film i Europa-trilogien, vandt den tekniske pris på filmfestivalen i Cannes.

Epidemic (1987), 2. film i Europa-trilogien

Medea (1988)

Europa (1991), 3. film i Europa-trilogien

Breaking the Waves (1996), 1. film i Guldhjerte-trilogien

Idioterne (1998), 2. film i Guldhjerte-trilogien

Dancer in the Dark (2000), 3. film i Guldhjerte-trilogien

Dogville (2003), 1. film i trilogien USA–Land of Opportunities

De fem benspænd (2003) sammen med Jørgen Leth

Manderlay (2005), 2. film i trilogien USA–Land of Opportunities

It's a Jungle Down There (2005) "Klovn"-episode (kun manuskript)

Direktøren for det hele (2006)

De unge år: Erik Nietzsche sagaen del 1 (2007) (kun manuskript)

Antichrist (2009)

Melancholia (2011)

Nymphomaniac (2013)

TV-Serier

Medea (1988)

Riget (1994)

Riget II (1997)

D-dag (2000)

Lars von Trier er sin helt egen filmmager. Se evt. nogle af hans film og læs om hans særlige og kompromisløse universer.

4.

FILMEN DOGVILLE

DOGVILLE er den første film i trilogien USA - Land of Opportunities. Film nr. 2 hed MANDERLEY og 3. film i trilogien er indtil videre udsat.

I DOGVILLE bevæger Lars von Trier sig væk fra de melodramatiske værker BREAKING THE WAVES og DANCER IN THE DARK. I DOGVILLE og MANDERLEY er universet puritansk og teateragtigt.

”Filmen forekommer at være som en frysetørring af det allervæsentligste. Og det allervæsentligste er replikkerne og fortælleren, der ud over at videregøre de nødvendige forudsætninger (hvem er hvem?) for at forstå karaktererne også tilføjer filmen en raffineret form for ironi og distance, der kan minde om den tyske dramatiker Bertolt Brechts teaterform fra 1930’erne - samme periode, som historien i Dogville og Manderlay i øvrigt udfolder sig i.”

Fra: *Lars von Triers univers* af Henrik Poulsen på Gyldendal 2007.

Inspiration

Lars von Trier har kaldt DOGVILLE for en emotionel film. Historien er blandt andet inspireret af Sørøver-Jennys sang i Bertolt Brechts og Kurt Weills LASER OG PJALTER. Sørøver-Jenny drømmer om at få en stor og blodig hævn i sangen om ”Et skib med fem master og fyrretyve kanoner”. Von Trier var også inspireret af en TV dramatisering af Charles Dickens roman Nicholas Nickleby,

hvor scenografien var skåret ned til det allervigtigste for at få dialogen i centrum.

Billede fra scenografien til DOGVILLE på Odense Teater. Scenograf Nicolaj Spangaa har skabt et sneunivers hvor scenen er fyldt med alle de ting vi omgiver os med i vores hverdagsliv: komfur, køleskab, komfur, bruser, gummistøvler og møbler.

A

Scenografien i Lars von Triers film var meget enkel. Kridtstreger og enkelte møbler illuderede byen. I teaterversionen til Odense Teater har scenograf Nicolaj Spangaa og instruktør Tue Biering skabt et univers hvor Store Scene er fyldt med ting. Hvad tænker du om dette greb? Hvordan synes du det fungerer?

5. Sørøver - Jenny

1.
Mine herrer, her ser de mig stå og pudse glas
Og jeg reder Deres senge for Dem.
Og de stikker mig en skilling, og jeg takker som en træ, l,
Og De ser mine laser og det luskede hotel,
Og De aner ikke hvem De har for Dem.
men en skønne aften bliver der skreget i havnen,
Og man spør hinanden: Hvad skal der nu ske?
Og man ser mig stå og smile bag buffeten,
Og man siger: Hvorfor smiler hun ad det?
Og et skib med fem master
Og med fyrre kanoner
Har lagt til vor kaj

2.
Og så siger man: Pas dine glas mit barn!
Og jeg svarer: Som De ønsker, hr.
Og jeg tar Deres skillinger, og sengene bliver redt
(Der er ingen der skal sove i dem mer, det er sket!)
Og De aner endnu ikke hvem jeg er.
For på denne aften går det løs i havnen,
Og man spør: Hvad er det mon der sker?
Og man ser mig stå og kigge ud af vinduet,
Og man siger,: Hvorfor står hun dér og ler?
Og et skib med fem master
Og med fyrre kanoner
Beskyder vores by

3.
Mine herrer, så er det nok slut med deres morskab,
Når murene forsvinder i en sky.
I brandskæret ser man, mens byen går i grus,
At hotellet står tilbage, uberørt af ild og bly,
Og man så spør: For hvis skyld skåner de det hus?
Og den nat opstår der snart tumult om hotellet,
Og man spør hinanden: Hvem har sæde her?
Og om morgenen, når jeg træder ud ad døren,
Vil man sige: Var det bare hende dér?
Men et skib med fem master
Og med fyrre kanoner
Sender flaget til tops

4.
Og ved middagstid myldrer der hundreder i land,
Og hvertandet hus bliver gennemrodet,
Og de fanger hver eneste de ser på deres vej
Og lægger dem i lænker og fører dem for mig

Og spør: Hvem skal så af med hodet?
Og den middag bliver der pludselig stille i havnen,
Når de spør, hvem der nu skal dø.
Og så hører de mig sige: Allesammen!
Og når hodet springer, sir jeg: Hopla!
Og et skib med fem master
Og med fyrre kanoner
Forsvinder med mig.

Fra: Sangteksten er oversat af Ivan Malinovski
og er fundet i "Dagbog fra Dogville" af Kirsten
Jacobsen, Gyldendal 2003

6.

UDDRAG FRA DOGVILLE 1

SCENE 3 – VENTEN (Scene 24)

(Alt er stille. De lytter efter om der kommer nogen)

SKUESPILLER/KURT:

Og derefter var det som om Dogville bare ventede. Selv vinden lagde sig og efterlod byen uvant stille. Den stilhed, som sænker sig, når man venter gæster.

(GRACE går mod June)

Stilheden fortsatte... den voksede til en underlig stemning,
De var ikke bekymrede... Bekymrede var ikke det rigtige ord...

OLIVIA:

Grace! Junes seng! Lagnet skal skiftes!

GRACE:

Hej, June,

SKUESPILLER/KURT:

Grace var netop begyndt at rede sengen, som June endnu engang havde smudset til, da en irriterende følelse af at spilde tiden greb hende. Og uden at tænke sagde hun ordene:

GRACE:

Ingen skal sove her mere.

SKUESPILLER/KURT:

Hun havde ikke sagt det højt, men hun blev alligevel forskrækket over sit pludselige udbrud. Hvor kom de ildevarslenende ord fra?

(GRACE ser på June.)

GRACE:

Undskyld, June.

JUNE:

Shhhh!

(GRACE finder Tom)

GRACE:

Du kunne ikke få dig selv til at smide det væk, vel? Kortet han gav dig den nat. Du kunne ikke smide det ud.

TOM:

Grace, jeg smed det væk. Jeg er virkelig overrasket over, at du kan tvivle på det.

GRACE:

Jeg sagde til dig, at han var farlig, du lyttede ikke efter. Det var dumt.

TOM:

Du har mit ord, og jeg er ikke dum. Mener du virkelig det?

GRACE:

Det var det, jeg sagde.

SKUESPILLER/METTE:

Dumt eller ej; Tom talte snart varmt for at Grace allerede samme aften skulle låses inde. Hvis den opringning Tom, fem dage tidligere, havde foretaget på byens vegne, endelig havde ført til handling, og Grace ville nu snart blive elimineret fra deres liv – ville det bestemt se godt ud, hvis byen også havde låst hende inde.

(De låser hende inde, i køkkenskabet)

A

Læs Sørøver Jennys sang fra Bertolt Brechts forestilling LASER OG PJALTER.

Hvor kan du finde inspiration til DOGVILLE i sangen? Hvilke paralleller er der konkret eller tematisk til DOGVILLE.

Brug evt. uddraget fra forestillingen på den forgående side til at finde konkrete sproglige

7.

REMEDIERING

Af Marie Lind

Jagten på den gode historie har altid fundet sted. Og hvis en historie er god gennem det skrevne sprog, kan historien vel også fortælles og være god gennem et maleri og gennem det levede sprog, altså teatret.

Biblen er et godt eksempel på en god historie. De bibelske fortællinger har gennem tiden være genstand for både billedkunsten og for scenekunstens fortolkninger og forvandlinger. Maleriet fortæller historierne gennem sine virkemidler og sit formsprog som består af eksempelvis farve, tekstur, maleteknik, motivbeskæring, komposition og former. Teatrets virkemidler er eksempelvis rum, krop, tale, scenografi, kostumer, lyd og lys. Disse virkemidler har gennem tiden udviklet sig både i takt med tendenser, kunsthistoriske opgør og den teknologiske udvikling.

Denne omformning fra et medie til et andet kaldes remediering. Man genfortæller altså noget ved hjælp af et andet medies formsprog og virkemidler. Remediering er lige så gammel som medierne selv. Sagt med andre ord: Når nye medier opstår, adopterer de stof fra de ældre medier. Men omfanget er taget til i takt med multimediekulturens udvikling.

Fra teater til film til teater

Lad os gå lidt nærmere på remedieringen mellem teater og film, nu da der mht. forestillingen Dogville netop er tale om det lån, der sker mellem disse to medier.

Teatret er en gammel kunstform og kan i Europa spores helt tilbage til før Kristi fødsel. Da de levende billeder blev en realitet for blot lidt over hundrede år siden, blev teatrets form og indhold til stor inspiration for filmens fortælleform. Filmen - i traditionel forstand - lægger sig på mange områder op ad teatrets formsprog: fortælling i tid, levende billeder, skuespil, scenografi m.m. I filmens spæde år var fortællingerne ofte allerede skrevne teaterstykker som blot blev filmet. Hele udtrykket var meget scenisk og selv

biograferne blev indrettet som teatrene.

Filmen fandt dog hurtigt sit særegne formsprog og løsrev sig fra det teatrale. Teatret var forholdsvist statisk, hvad angik rumlighed og publikumsrelation/beskuervinkel, filmen fandt gennem teknologiske udvikling mulighed for klip fra location til location og fra afstand til nærhed samt mulighed for forskellige kameravinkler og zoom, som ændrer publikums beskuervinkel. Teater og film kunne altså noget forskelligt, og filmen blev nu anset som en selvstændig kunstform.

Med tonefilmens fremkomst i slutningen af 1920'erne blev de mere litterære værker som Shakespeare populære at producere som film, da disse værker bæres lige så meget af det talte sprog som af kroppens sprog og mimik. Filmen fik nu igen brug for teatret og de kompetencer, som teaterinstruktører og skuespillere besad i form af bl.a. dialog- og personinstruktion samt replikhåndtering.

Fra 1960'erne begyndte teatret at benytte sig af de filmiske virkemidler på scenen. Både i dramaturgien, hvor man benytter sig af spring i tid, handling og sted, og i scenografien, hvor videoprojektioner gør det ud for kulisser eller har en fortællende rolle på lige fod med spillet på scenen, kommer filmens virkemidler i spil.

I den moderne teaterforestilling kan man benytte sig så meget af filmens virkemidler, at det til tider er svært at se, hvor teatrets kerne er blevet af. Når Det Kgl. Teater Skærsommernatsdrøm (2004) lader skuespillerne forlade scenen og forsvinde ud i nattelivet kun fulgt af et kamera, som transmitterer direkte til små monitorskærme i teatersalen, så træder filmen som medie ind i kunstværket som stedfortræder for teatret eller er det stadig teater? Eller er det både og? Publikummer gik i vrede med den overbevisning, at de havde betalt for noget, de ikke fik. Andre så 'forestillingen' færdig og reflekterede måske over OM dette

overhovedet var teater eller HVORDAN dette var teater. Medier i nyere tid træder mere og mere ind over hinandens domæner, så det ikke altid er så ligetil at se, hvilket domæne vi færdes i. Og er det nu også så vigtigt?

Samtidigt er det blevet mere og mere populært at remediere filmens indhold til teatret, altså selve fortællingen. De seneste par år har scenen dramatiseret film som Thomas Vinterbergs *Festen* (2002), Susanne Biers *Den eneste ene* (2005) og Lise Nørregårds *Matador* (2007). Teatret benytter sig altså nu af filmens gode fortællinger på samme måde, som filmen har benyttet teatrets.

Remedieringen af film til teater benyttes også af nogle instruktører som en kreativ strategi til at skabe noget nyt. Fix og Foxy alias Tue Biering og Jeppe Kristensen brugte i *Pretty Woman A/S* (2008) den kendte film, af næsten samme navn, som en rammesætning for en diskussion om ideen om den lykkelige luder. Stykket foregik i containere på Halmtorvet i København, hvor publikum så forestillingen gennem en glasvæg i containerne samtidigt med at de kunne følge spillet, som foregik både inde og ude, på små tv-skærme. Forestillingen fulgte filmmanuskriptet til fulde, men rollen som prostitueret blev spillet af en faktisk gade prostitueret, som blev hyret på gaden før hver forestilling. Forestillingen var altså både teater og film samt fiktion og virkelighed på samme tid. Teaterforestillingen blev her en remediering af filmen i en fortolkning, i en oversættelse til et nyt sprog, som en politisk kommentar til og udfordring af de fordomme, der knytter sig til prostitution.

Remediering af Dogville

Da *Dogville* i 2003 havde premiere i biografene, kunne man se mange af teatrets virkemidler blive brugt i fortælleformen. Lars von Trier havde valgt dette for at skrabe filmens overflødhedshorn af tekniske muligheder og illusionsnumre væk og i stedet lade filmen bære af skuespillet og historiefortællingen. Spillerummet var et helt sort, afgrænset rum med hvide optegninger af husene, en mine, en hund, møbler osv. på gulvet. Skuespillerne mimedede, når de fx åbnede og lukkede døre og handlingerne blev understreget via lyd. Skuespillerne var i spil på scenen gennem

hele filmen. Bertolt Brechts episke fortælleform og Verfremdungsteknikker fra 1930'erne blev vakt til live. Samtidigt blev filmens virkemidler såsom klipning mellem afstande, mellem forskellige kameravinkler og med spring i tid, sted og handling brugt.

I 2006 omskrev Christian Lollike filmmanuskriptet til *Dogville* til teatret. Ikke meget skulle skrives om, da filmmanuskriptet allerede lå tæt op ad teatrets muligheder. Hvad Tue Biering finder på i sin sceniske bearbejdning - sin remediering - af filmmanuskriptet vil tiden vise.

A

Til de følgende arbejdsopgaver vil det være en god ide at have set hele filmen eller udvalgte scener fra filmen *Dogville*:

Hvordan har Tue Biering remedieret filmen *Dogville*?

Har han lånt filmiske virkemidler? Hvilke og hvordan er de brugt? Evt. hvorfor har Tue Biering valgt at benytte sig af filmiske virkemidler?

Remedier en selvvalgt scene fra *Dogville* til en tegneserie bestående af 6 billeder (se nedestående guidelines fra Filmcentralen) eller til en prosatekst, hvor sproget er dit medie, ordene dine penselstrøg.

Fra film til tegneserie

Du skal nu arbejde med at remediere ved at genfortælle en scene fra en film som tegneserie. Du skal udvælge en filmscene, som kan genfortæles på én tegneserieside, der indeholder ca. seks billeder.

Når du arbejder med din tegneserie kan du fx overveje flg.:

Valg af scene: Scenen skal ikke være for lang – højst et par minutter eller endnu kortere. Film indeholder 24 billeder i sekundet, så et minuts film indeholder 1440 billeder. Du har kun seks billeder til at fortælle historien.

Valg af billeder: Når du har udvalgt scenen, du vil genfortælle, skal du overveje, hvor de afgørende begivenheder i handlingen ligger. Hvilke personer, handlinger, stemninger, rekvisitter eller andre elementer er nødvendige for at fortælle handlingen? Ud fra disse overvejelser skal du vælge de seks vigtigste billeder, der gengiver handlingen mest præcist.

Billedbeskæring: Når du har valgt de seks nøglepunkter i fortællingen, har du allerede en idé om hvilke billeder, der skal bruges. Men du skal nøje overveje, hvordan hvert enkelt billede skal se ud. Især er det vigtigt at overveje beskæringen af billederne. Det er ofte en god idé at variere billedbeskæringen – både på film og i en tegneserie. Overvej desuden nøje, hvor der fx er behov for et oversigtsbillede til at skabe overblik, og hvor der fx er behov for et nærbillede til at give et indtryk af en persons sindstilstand.

Replikker/talebobler: Lyden spiller en meget vigtig rolle på film. I en tegneserie er der ingen lyd, men man kan lave replikker i form af talebobler. Der er imidlertid kun plads til ret få og ret korte replikker. Overvej nøje, hvilke replikker der er absolut nødvendige at få med.

Sammenligning af filmscenen og tegneseriesiden: Når du har lavet din tegneserie, kan du prøve at se filmscenen igen og sammenligne de to versioner. Du kan også prøve at lade andre, der ikke har set filmen, læse tegneseriesiden. Spørg om de synes, historien hænger sammen. Hvis du synes, der er noget, der ikke fungerer, kan du gå tilbage i tegneserieværktøjet og rette til. Selv små konkrete ændringer, kan have stor betydning for den måde, man oplever historien på. Man kan lære rigtig meget af en proces, hvor man skiftevis retter

på sit produkt og tester det på andre. Det er præcis sådan man også arbejder, når man laver professionelle film og andre medieprodukter.

Kilder:

Systeme

<https://netvaerker.systeme.dk/index.php?id=145>

Gyldendal

http://denstoredanske.dk/Gyldendals_Teaterleksikon/Genrer/Film_og_teater

<http://www.krydsfelt.gyldendal.dk/Lex/Minilex/2000-2010GenrehybriderOgSelvbiografiskeEksperimenter/Remediering.aspx>

Filmcentralen

<http://filmcentralen.dk/grundskolen/undervisning/remediering-fra-film-til-tegneserie#.VuHieTbzHq8>

Peripeti

<http://www.peripeti.dk/2009/06/03/265/>

8.

UDDRAG FRA DOGVILLE 2

FESTEN DER AFBRYDES AF EN BETJENT

(Der festes og synges fælles sang)

JACK MCKAY:

I år har jeg ingen noter med. For jeg vil ikke lade som om, jeg kan læse dem. Hvilket bringer mig til sagens kerne. Det er dig, Grace. Ja, du har gjort Dogville til et vidunderligt sted at bo. Faktisk har jeg hørt, at nogen mødte gamle, gnavne Chuck komme smilende ned ad gaden.

Jeg har aldrig set dit smil, Grace. Men jeg er sikker på, jeg kunne beskrive det. For det rummer utvivlsomt hver en farve, der brydes i det fineste prisme i verden. Dit ansigt er sikkert lige så smukt. Er hendes ansigt lige så smukt, Tom?

TOM:

Ja, McKay.

JACK MCKAY:

Det er jeg sikker på. Vi er stolte over at du er hos os. Og vi takker dig for at vise os hvem du er. Til dig, Grace. Bliv hos os, lige så fandens længe du har lyst.

(Telefonen ringer. Mor Ginger tager den)

MOR GINGER:

En politibil er lige blevet set ned i byen og den drejede op af vejen. Den kan være når som helst.

MARTHA:

Skal jeg ringe med klokken?

TOM:

Nej, Martha. Grace har nok hørt det.

(GRACE gemmer sig)

BETJENT:

Må jeg lige bede om jeres opmærksomhed. Det er mig igen. Jeg skal skifte den her plakat. Det er den dame igen. Hun er eftersøgt i forbindelse med nogle bankrøverier.

TOM:

Hvornår er de røverier sket?

BETJENT:

De sidste par uger. Jeg ved kun, at hun er farlig og at alle, der ved noget skal henvende sig til os. Det står i loven.

(BETJENT ud, billyd væk)

JACK MCKAY:

To uger! Så kan det ikke være vores pige, Tom.

TOM:

Nej, hun har været her hele tiden.

TOM SR.:

Nej, det er sandt, Tom, du har ret. Men det er nu alligevel noget ubehageligt noget alt sammen.

(GRACE kommer frem)

GRACE:

Tak!

DE ANDRE OM BORDET:

SKÅL!

VERA:

Er der nogen, der kan spise mere?

DE ANDRE OM BORDET:

Nej tak.

(de rejser sig og smider ud i skraldespanden. Samles på bagscenen)

SKUESPILLER/MAGNUS:

Grace var som før og det samme var byen. At gangsterne havde fremstillet falske anklager mod Grace for at uskadeliggøre hende kom ikke som nogen overraskelse. Men alting var nu blevet lidt anderledes.
(TOM går ned til dem og kommer tilbage til Grace)

GRACE:

Hvad så?! Hvad sagde de?

TOM:

Ja altså, de kunne jo ikke rigtig sige, at noget havde ændret sig. Men hvis de ikke gik til politiet, følte de, at de selv brød loven.

GRACE:

Jeg må hellere rejse.

TOM:

Nej.

GRACE:

Nok er nok.

(TOM går ned til gruppen og diskuterer og kommer tilbage igen)

TOM:

Jeg foreslår det modsatte.

GRACE:

Gør du?

TOM:

Fra et forretningsmæssigt synspunkt, fra et forretningsmæssigt synspunkt er din tilstedeværelse i Dogville blevet dyrere. Fordi det er farligere for dem at have dig her – ikke at, de vil af med dig – men de føler, at der bør være en modydelse.

GRACE:

Hvad?

TOM:

Noget for noget.

GRACE:

Det lyder som noget gangsterne ville sige...

TOM:

Det er også blevet mere værdifuldt for dig at være her. Du ved, med alle de plakater, der hænger rundt omkring, har jeg svært ved at se, hvor du ellers kunne skjule dig.

GRACE:

Hvad var det så for en modydelse, du foreslog?

TOM:

De ville have, du skulle arbejde flere timer, men i stedet foreslog jeg, at du bare besøger folk to gange om dagen fra nu af. Det vil føles som om, du er villig til at give dem mere, uden at det egentlig forlænger din dag særlig meget.

GRACE:

Det lyder lidt underligt og svært at holde styr på.

TOM:

Det tænkte jeg også. Martha sagde, at hun kan ringe med klokken hver halve time, så du kan holde styr på dit nye skema.

GRACE:

Så vil alle gerne lade mig blive?
(FRU HENSON hoster)

TOM:

Nej. Forstår du, Fru Henson mente også, at vi skulle skære i din løn – symbolsk. Du ved, ordet "farlig" på plakaten bekymrede hende.

GRACE:

Jeg er villig til at gøre det der skal til. Hvis jeg skal arbejde hårdere, længere og for mindre løn, så er jeg villig til at gøre det. Selvfølgelig. Jeg vil bare være sikker på, at de ikke hellere vil have, at jeg forlader byen.

TOM:

Selvfølgelig ikke.

GRACE:

Tror du, det er bedst sådan.

TOM:

Det ved jeg, det er.

GRACE:

Okay, så vil jeg virkelig gerne blive her.

DE ANDRE:

Ja! Ja!

GRACE:

Jeg er nødt til at sove. Mine dage bliver meget travle nu.

TOM:

Undskyld.

(TOM på vej væk)

GRACE:

Tom, der er en ting, jeg er nødt til at vide... kan du huske det kort, som manden gav dig...

TOM:

Ja.

GRACE:

Har du vist det til nogen?

TOM:

Mener du det? Jeg brændte det med det samme.

GRACE:

Hvor er jeg dum. Selvfølgelig gjorde du det.

TOM:

Det er i orden.

GRACE:

Nej, det er ikke i orden. Jeg kan ikke holde ud, at jeg tvivlede på dig. Undskyld. Godnat.

9.

SKRIV EN ANMELDELSE

At skrive en anmeldelse af en forestilling kan være en god måde at øve sig i at være opmærksom og reflekterende i sin måde at opleve teaterforestillingen på. Arbejd med genren og brug forløbet til både at opleve opmærksomt, fordøje oplevelsen og øve sig i at præsentere sin oplevelse skriftligt.

Mens du ser forestillingen, så gør dig nogle tanker om, at du skal anmelde forestillingen efterfølgende. Observér, så du kan fortælle bagefter.

“En anmeldelse er en personlig, faglig, vurderende refleksion over et værk”.

Anmeldelsens fire uundværlige elementer er grundlæggende ens for alle slags anmeldelser. Beskrivelse / Fortolkning / Perspektivering / Vurdering

BESKRIVELSE: Fortæl om forestillingen, så dem du skriver til, kan forestille sig den uden at være der. Hvad er det for en forestilling? Hvem har lavet den? Hvem er med? Hvad foregår der? Hvad handler det om? Prøv at være medsansende, visuel og auditiv: Hvordan lyder det, hvilke farver har det? Hvilke stemninger mærker man som publikum? Hvad handler den om?

FORTOLKNING: Hvordan fortolker du det? Hvad synes du det handler om? Hvad får forestillingen dig til at tænke på; paralleller og associationer?

PERSPEKTIVERING: Hvilke paralleller synes du, man kan drage til omverdenen, samfundet eller andre kunstarter? Eller til dit eget liv?

VURDERING: Hvordan synes du forestillingen lykkes? Ud fra hvilke parametre vurderer du, som du gør. Vær fair, ordentlig og konstruktiv.

Afsnittet bygger på bogen ”Begejstring og brutalitet - en guide til anmelderens rolle” (2012) af anmelder mm. Anne Middelboe Christensen. I bogen kan du læse meget mere om anmeldelsens grundprincipper og indhold. Om anmelderens tjeklister, anmeldelsens temperamenter, anmeldertyper, tilpasning til læseren med mere. Bogen er udgivet på Informations Forlag i 2012.

O

Opgave

Skriv din egen anmeldelse af DOGVILLE

- > Beskriv forestillingen og overvej, hvor meget du vil inddrage dig selv i beskrivelsen af oplevelsen.
- > Fortolk forestillingen: Hvilke greb er der taget og hvorfor?
- > Perspektivér forestillingen i forhold til det samfund, vi lever i og andet teater, du har set og måske filmversionen.
- > Vurdér forestillingen: Hvordan fungerer den? Hvad fungerer bedst? Osv.
- > Prøv at finde anmeldelser fra forskellige aviser og se på, hvordan de er opbygget.
- > Find ud af, hvordan din egen anmeldelse skal være.

10.

PRAKTISK GUIDE TIL ODENSE TEATER

HVORNÅR SKAL JEG KOMME?

Sørg for at komme i god tid. Når klokken ringer, skal du finde din plads. Forestillingen begynder præcist og dørene bliver lukket, når forestillingen går i gang for ikke at forstyrre publikum og skuespillere. Hvis du kommer for sent, kan du ikke regne med at komme ind.

HVOR SKAL JEG HÆNGE MIT OVERTØJ?

Tasker og overtøj skal hænges i garderoben. Piccolinerne holder øje med tøjet under forestillingen, men garderoben er på eget ansvar.

SKAL MAN OPFØRE SIG PÅ EN BESTEMT MÅDE I TEATRET?

Teater er en oplevelse, som du har sammen med mange andre mennesker. Undgå at tale højt sammen og sluk for din mobil. Mobilen skal slukkes helt, da en tændt mobil kan forstyrre både de andre tilskuere samt skuespillerne på scenen. Fotografering er ikke tilladt i salen.

Teater er et samspil mellem scene og publikum. Det foregår live lige foran dine øjne. Publikum er med til at skabe den rette stemning i rummet, så du må gerne klappe, grine eller græde, det bliver forestillingen kun bedre af.

MÅ JEG SPISE OG DRIKKE I TEATRET?

Madpakker, drikkevarer og chipsposer må ikke medbringes i salen. Du må gerne have slik med (brug knitrefri poser). Husk at fjerne dit affald når du forlader din plads. Slå også dit sæde op, så alle kan komme ud.

*Teater er levende mennesker, der spiller
for levende mennesker.*

11.

SKOLER OG GYMNASIER I ODENSE TEATER

UNDERVISNINGSMATERIALER

Vi producerer undervisningsmateriale til fem af sæsonens forestillinger. Find materialerne på odenseteater.dk/skoler under menupunktet undervisningsmaterialer.

Du kan finde materialer til
BRØDRENE LØVEHJERTE
LAD DEN RETTE KOMME IND
DEN VÆGELSINDEDE
I BYERNES JUNGLE
DØDEN KØRER AUDI
DOGVILLE

REFUSION

BILLETREFUSION

I mange kommuner ydes der billettilskud til skolers teateroplevelser med børn under 15 år. Kontakt din kommune for at høre nærmere.

TRANSPORTREFUSION

Du kan søge om midler fra Kulturregion Fyn til at få dækket 50% af skolens transportudgifter udover en egenbetaling på 15 kr. pr. elev. Midlerne søges hos Odense Teater. Læs nærmere på odenseteater.dk under menupunktet SKOLER > Refusion.

KONTAKT

For nærmere information og spørgsmål kontakt skolekoordinator Line Hede Simonsen line@odenseteater.dk eller på telefon 63139253

ARRANGEMENTER I FORBINDELSE MED TEATERBESØGET

MØD EN SKUESPILLER

Mød en af de medvirkende skuespillere før eller efter forestillingen. Hør om arbejdet med forestillingen og om at være skuespiller.

Mødet er tænkt som en dialog, så det er vigtigt at du og dine elever har forberedt spørgsmål. Det er en fordel at have læst om stykket og eventuelt arbejdet med undervisningsmaterialet. Skuespillermøderne er gratis.

For booking af skuespillermøder kontakt Line Hede Simonsen på line@odenseteater.dk

RUNDVISNINGER

Hvordan bliver et teaterstykke til? Hvem arbejder på et teater? Hvor prøver skuespillerne? Og hvem syr kostumerne?

Kom med bag tæppet på Odense Teater på en rundvisning. Rundvisninger er gratis, hvis I skal i teatret, ellers koster de 300 kr.

For booking af rundvisning kontakt Peter Whitmarsh på pw@odenseteater.dk

TILMELD DIG VORES NYHEDSBREV FOR LÆRERE

Følg med i hvad der sker på Odense Teater for undervisere og skoler i vores nyhedsbrev for undervisere.

Tilmeld dig på odenseteater.dk/skoler